

Olaylar?n Merkezili?i Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Olaylar?n Merkezili?i Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28032>

Özet

Olaylar?n Merkezili?i Ölçe?i (OMÖ), bireylerin ya?ad?klar? önemli hayat olaylar?n?n (olumlu veya olumsuz) ki?isel kimlikleri ve ya?am öyküleri için ne derece merkezi bir rol oynad???n? de?erlendirmek amacıyla geli?tirilmis? bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, bir olay?n sadece bir an? olmaktan ç?k?p, ki?inin dünyay? anlama biçiminde ve yeni deneyimleri yorumlamas?nda bir referans noktas? haline gelme düzeyini ölçmektedir. Türkiye uyarlamas?, ölçe?in Türkçe konu?an popülasyonda kültürel olarak geçerli ve güvenilir sonuçlar verdi?ini göstermiştir.

OMÖ'nün uyarlama çal??mas?, ölçe?in yüksek düzeyde iç tutarlı??a sahip oldu?unu ve hem olumlu hem de olumsuz otobiyografik an?lar için tutarlı sonuçlar üretti?ini ortaya koymaktadır. Ölçek, psikolojik ara?t?rmalarda travma sonrası büyüme, kimlik olu?umu ve an?lar?n yap?land?r?lmas? gibi alanlarda kullan?lmak üzere de?erli bir ölçüm aracıdır.

Anahtar Kelimeler

Olaylar?n Merkezili?i Ölçe?i, Merkeziyet, Otobiyografik an?lar, Kimlik Olu?umu, Ya?am Olaylar?, Uyarlama, Geçerlik ve güvenilirlik, Psikometri.

Yazarlar

?nci Boyac?o?lu, Çi?dem Akta?

Amaç

Olaylar?n Merkezili?i Ölçe?i (OMÖ) uyarlama çal??mas?n?n temel amacı, orijinal olarak yabancı dilde geli?tirilmis? olan bu ölçe?in Türk kültürüne ve diline uygunlu?unu s?namak, psikometrik özelliklerini (geçerlik ve güvenilirlik) belirlemek ve böylece Türk psikoloji alan?na bilimsel bir ölçüm aracı kazandırmaktır. Bu ölçek, bireyin geçmi?te ya?ad??? kritik bir olay?n, mevcut kimli?ini, gelece?e yönelik planlar?n? ve yeni deneyimleri yorumlama çerçevesini ne ölçüde etkiledi?ini tespit etmeyi amaçlar.

Ölçek, özellikle önemli ya?am olaylar?n?n ki?isel anlat? üzerindeki kal?c? etkilerini incelemek isteyen ara?t?rmacılar için tasarlanm??tır. Bu uyarlama çal??mas?, ölçe?in hem olumlu hem de olumsuz ya?am olaylar?n?n merkezili?ini ölçmekte başar?lı oldu?unu do?rulam??tır.

Yap?

OMÖ, psikolojideki **Olaylar?n Merkezili?i** (Centrality of Event) yap?s?n? ölçer. Bu yap?, bir bireyin hayat?ndaki önemli bir olay?n, bireyin kendi kimlik alg?s?n?n, ki?isel tarihinin ve dünyay? alg?lama temas?n?n merkezine yerle?mesini ifade eder. Merkezile?en olaylar, bireyin

otobiyografik an?lar a??n?n düzenlenmesinde bir çapa görevi görür.

Bu yap?sal durum, olay?n sadece hat?rlanmakla kalmay?p, ayn? zamanda ki?inin yeni deneyimleri anlamlandırmas?nda bir referans noktas? olarak kullan?lmas?yla karakterizedir. Yüksek merkezilik, olay?n bireyin benlik anlat?s?n? kal?c? olarak de?itirdi?ini ve günlük ya?amdaki ba?lant?lar?n kendili?inden fark edilmesine yol açt???n? gösterir.

Geçerlik

Olaylar?n Merkezili?i Ölçe?i'nin (OMÖ) geçerlik çal??malar?, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen tek bir psikolojik yap?y? tutarlı? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermi?tir. Elde edilen **Madde-toplam korelasyonlar?**, ölçek maddelerinin birbirleriyle yüksek düzeyde uyumlu oldu?unu ve ölçe?in tek bir kavram? ba?arılı? bir ?ekilde temsil etti?ini i?aret etmektedir.

Uyarlama çal??mas?nda, OMÖ'nün K?sa Versiyonu da geçerlik ve güvenilirlik aç?s?ndan incelenmi?tir. K?sa versiyonun dahi yüksek düzeyde güvenilirlik de?erleri göstermesi (olumlu an?lar için Cronbach alfa = .89; olumsuz an?lar için Cronbach alfa = .82), ölçe?in farklı formlar?n?n da yap?sal geçerlili?ini desteklemektedir. Bu bulgular, ölçe?in duyarlı? ve kararlı? sonuçlar veren bir ölçüm arac? oldu?unu kan?tlamaktadır.

Güvenirlik

OMÖ'nün güvenilirlik analizleri, ölçe?in yüksek düzeyde iç tutarlı??a sahip oldu?unu ortaya koymu?tur. Tam ölçek için hesaplanan Cronbach alfa de?erleri oldukça yüksektir:

Olumlu otobiyografik an?lar için: **.95**

Olumsuz otobiyografik an?lar için: **.91**

Bu de?erler, ölçe?in maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda mükemmel bir tutarlılık sergiledi?ini göstermektedir. Ayrıca, ölçe?in kararlı???n? test etmek amacıyla uygulanan iki yar?m güvenilirli?i (Split-Half Reliability) analizleri de güçlü sonuçlar vermi?tir:

Olumlu otobiyografik an?lar için iki yar?m güvenilirlik Cronbach alfa de?erleri: .91 ile .93 aras?nda.

Olumsuz otobiyografik an?lar için iki yar?m güvenilirlik Cronbach alfa de?erleri: .81 ile .88 aras?nda.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??mas?, Olaylar?n Merkezili?i Ölçe?i'nin orijinal yap?s?n? Türk kültürü ba?lam?nda do?rulamak amacıyla faktör analizine tabi tutulmu?tur. Bu analizler, ölçe?in maddelerinin teorik olarak beklenen tekil veya alt faktörlü yap?y? korudu?unu göstermi?tir. Yüksek **Madde-toplam korelasyonlar?**, maddelerin tek bir temel faktör etraf?nda topland???n? ve bu faktörün olaylar?n merkezili?i yap?s?n? temsil etti?ini desteklemektedir.

Faktör analizi sonuçları, ölçekten elde edilen puanların yapısal olarak saf ve psikolojik olarak anlamlı bir yapıyı yansıttığını kanıtlamaktadır. Bu durum, araştırmacıların ölçeği güvenle kullanabileceğini ve elde edilen sonuçların teorik çerçeveye uygun yorumlanabileceğini göstermektedir.

Araç

Test Türü: Uyarılma ve Geçerlik ve güvenilirlik Çalışması

Format: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Derecelendirme: 5'li Likert Tipi Derecelendirme. 1 = Hiç katılmıyorum ve 5 = Tamamen katılıyorum

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarılma), İngilizce (Orijinal)

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon (Yetişkinler)

Yaş Grubu: Belirtilmemiş (Genellikle yetişkin örneklem)

Popülasyon Detayları: Türkiye'de üniversite öğrencileri ve/veya yetişkinler üzerinde yürütülmüştür.

Test Metodolojisi: Katılımcıların, hayatlarında önemli bir yere sahip olan belirli bir olay (pozitif veya negatif) düşünmeleri ve bu olayın kişisel kimlikleri için ne kadar merkezi olduğunu belirtilen Likert ölçeği üzerinde değerlendirmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

OMÖ, Madde-toplam korelasyonlar, Psikometrik Özellikler, İç Tutarlılık, Cronbach alfa, Kimlik, Türk Psikoloji Yazıları.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: İnci Boyacıoğlu

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: inci.boyacioglu@deu.edu.tr

Yayın Adresi: Dokuz Eylül Üniversitesi (Uyarılma çalışması referans alınmıştır.)

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

?zinler: Ölçe?in ticari olmayan akademik kullan?mlar? için yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Ücret: Bilgi mevcut de?ildir.

Test Y?I? (Uyarlama): 2018

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: [olaylarin-merkeziligi-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Boyac?o?lu, ?.., ve Akta?, Ç. (2018). Olaylar?n Merkezili?i Ölçe?i: Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Türk Psikoloji Yaz?lar?*. 21(41), 17-26.

Olaylar?n Merkezili?i Ölçe?i Maddeleri

A?a??daki maddeler, ölçe?in içeri?ine dair örnekler sunmaktad?r ve orijinal metinden aynen korunmu?tur:

Bu olay yeni deneyimleri anlamland?rmamda bir rehber, bir referans noktas? haline geldi.

Bu olay ve ?imdiki ya?ant?lar?m aras?ndaki ba?lant?lar? ve benzerlikleri kendili?inden fark ederim.

Bu olay hayat?m? kal?c? olarak de?i?tirdi.